

SREČNO 1991 – SREČNO 1991 – SREČNO 1991 – SREČNO 1991 – SREČNO 1991 – SREČNO 1991 – SREČNO 1991 – SREČNO 1991

Očuvajmo naša narečja

V tem duhu je izvenela kulturna prireditev »Viški izvirni«, ki so jo učenci viških šol in društev (tisti, ki so se prijavili za prireditev »Pokaži kaj znaš«) oblikovali v Domu učencev na Taboru.

Izvirnega notranjskega, gorenjskega, dolnjskega in poljskega narečja, ki ga še govorijo ljudje v naših krajih, smo tokrat želeli slišati komajda za pokušino, zato pa je bilo spet toliko več običajnih kulturnih poslastic: plesov, recitacij in glasbe.

Učenci OŠ Bičevje so se na primer »spomnili«, da bo drugo leto 200-letnica smrti Wolfganga Amadeusa Mozarta, pa so zaigrali (na orfov instrumentarij) odlomek iz njegove »Čarobne pisčali«.

Klemen Stanovnik iz PD Horjul, ki se že nekaj let ukvarja s poezijo, piše pa največ, kot pravi, »kadar je žalosten«, je prebral dve svoji pesmi, od katerih vsaj ena gotovo obeta. Miha Trček, prav tako iz Horjula, je v pristnem horjulskem narečju prebral spis o svojem domačem kraju, mala Tina Gabrovšek pa nas je (ob branju odlomkov iz »Zgodovine horjulske fare« in Bevkovi »Pastirčev«) seznanila, iz kakšnih virov horjulski (šolski) folkloristi vse črpajo motive za svoje oblačenje in ples. Nekaj plesov so mladi horjulski folkloristi (ob spremljavi Blaža Puciharja na klavir in harmonikarja Janeza Trčka) tudi zaplesali.

Zvezda srečanja pa je bil vendarle – periskopovec Jos. Šegavi komedijant se je ves čas na vse kriplje »trudil«, da bi prišel do svojega »slavnostnega govo-

ra«, a mu kar ni uspelo; vakič ga je pred mikrofonom »prehitel« kdo drug.

Že v uvodnem delu prireditve so se nam predstavili tudi učenci Zavoda za lepo in slabovidno mladino na Langusovi, ki so brezhibno brali v Braillovi pisavi (Sabina Lunder in Borut Vrbancič), njihov učenec Blaž Petrovič pa je zaigral na flavto.

Tu je bil tudi nepogrešljivi čarovnik David Tominc – mr. Merlin s Šentjakoba s svojimi čarovnijami, pa učenci OŠ »Marjan Novak-Jovo« Greta Ravnikar in Maja Ivko s pesmijo »Dan na dan sije sonce«, mladi harmonikar Roman Dolinar s Šentjakoba s staro, šegavo skladbo »Ta šmentana muha«, medtem ko so učenci Maša, Erika in Petra iz OŠ »Edvarda Karde- lja« iz Lucije ob pravcatem light showu zaplesale popularno »Zdaj dvignimo čase, polnoč je«. Žal učenke niso spregovorile v svojem primorskem narečju kot je bilo napovedano; se je pa toliko bolj razvezal jezik Petru Jankovcu in Mateju Cankarju iz OŠ Polhov Gradec, ki sta po domače pokramljala o domačem kraju (»Kle smo doma«) in učenki Mariji Šteblaj iz Iške vasi, ki je v značilnem izjanskem narečju prebrala, kaj vse počnejo na Izjanskem pa tudi kako je bilo tam včasih.

Nerodne Butalce so (z lutkami poosebili učenci OŠ s Škofjice. Cefizelj je bil tokrat resda bolj redko- beseden, zato pa ni manjkal pravi butalski grb na steni – krvava glava.

V plesnem delu prireditve sta se (solo) zasukala Miha Podrešek iz OŠ Trnovo in vse bolj priznana Nataša Potočnik iz Dobrove; mali korajžni Franci Klemenc iz Vnanjih Goric, ki je govoril po barjansko pa se je v ritmu valčka zavrtel kar s svojo Katro. Prireditve so sklenili z »Ledinom«, ki jo je (vsem učencem) dirigiral Jos. B. VRHOVEC



Še letos v novi knjižnici

Matična knjižnica »Prežihov Voranc« na Tržaški bo te dni bogatejša še za dve novi knjižnici. V nove, sodobne opremljene, predvsem pa večje prostore se bo preselila knjižnica na Dobrovi, podobno selitev pa čaka tudi knjižnica na Igu.

Novi knjižnični prostori na Dobrovi so bili, kot nam je povedala direktorica matične knjižnice »Prežihov Voranc« Breda Bajuk, že več kot potrebni. Stara knjižnica v dobrovskem zadržnem domu je namreč s svojimi pičlimi 20 kvadratnimi metri postala silno pretesna, saj je bilo knjig vse več, pa tudi obisk je bil velik. Zaradi prekomerne obremenitve so se ponekod v stenah pojavile že razpoke.

Nove prostore, ti bodo zdaj kar na kakih 200 kvadratnih metrih, so (po sporazumu s KS) pridobili s temeljito preureditvijo podstrešja v zadržnem domu, ki bo tako zdaj skorajda v celoti v uporabi knjižnice.

»Vse smo naredili praktično sami, s tem, da nam je preureditvena dela opravilo Gradbeno obrtno podjetje Trnovo, potreben denar pa v glavnem prispevala bivša ljubljanska kulturna skupnost.

V novih prostorih bo razen knjig, s katerimi je dobrovška knjižnica razpolagala že do zdaj, tudi več novih knjig in pa knjige iz naše knjižne zaloge in z Rudnika. Knjižnica bo dobila povsem novo sodobno opremo, v samem

izposojevalnem prostoru pa bo tudi manjša čitalnica, tako da bo za izposojevalce knjižnica tudi po tej plati delovala prijetneje in intimneje kot prej. Delamo pa tudi na tem, da bi bila knjižnica zdaj odprta pogostejše kot doslej; treba pa se bo seveda prilagajati povpraševanju, kajti bralec je pravo merilo, kako je treba delati,« meni Breda Bajuk.

Še pred iztekem letošnjega leta naj bi zaživela tudi nova knjižnica na Igu. Ta bo sicer nekoliko manjša kot na Dobrovi (na kakih 100 kvadratnih metrih), bo pa kljub temu občutno prostornejša in bolj funkcionalna kot je bila prej. Nova knjižnica se je naselila v prostorih, kjer je bila poprej zdravstvena ambulanta, preurejajo pa jo tako kot na Dobrovi Gradbeno obrtno podjetje Trnovo (ob istem investitorju). Matična knjižnica »Prežihov Voranc« je v celoti odkupila ta del zgradbe. Tudi tu bo na voljo povsem nova oprema in čitalniške mize, knjižno zalogo pa bodo po potrebi obogatili s preureditvijo matične knjižnice na Tržaški.

Zdaj ostaja, kot pravi Breda Bajuk, samo vprašanje Trnovega. Ta predel Ljubljane je vse gosteje naseljen, zato bi knjižnica tudi tam nujno potrebovala svoje izposojevališče. BRANKO VRHOVEC

20. DECEMBRA Z MARIJO ŠTREMPEL

»Uspelo mi je!«

je vzklila Marija, ampak to je bilo že 7. oktobra 1990, dneva, ki se ga bodo slovenske alpinistke in tudi take čisto navadne Slovenke lahko s ponosom spominjale. Kajti Marija je to vzklila na najvišji točki sveta. Jaz pa imam zdaj v ušesu samo njen glas, prijazen, domač in ljubezniv. »Seveda lahko pridem v knjižnico Prežihovega Voranca, saj grem rada med ljudi.« Je rekla. »Saj se bomo pogovarjali, kajne.« »Seveda«, sem rekla navdušeno. In povabili bomo izvrsten ženski pevski zbor, ki ga v društvu Marija Kogoj vodi Olga Jež. Povejte mi, katero pesem imate najraje, pa jo boste slišali. »Kaj ni nenavadno, prav to pesem imajo na sporedu,« sem rekla.

Seveda, marsikaj je nenavadno. Ampak pogoj, da uspeš, pa le niso. Jaz sem jih našla sedem: prvič moraš imeti vdano mamo, ki je pripravljena roditi deset otrok, ta vdarnost je prvi pogoj. Kajti če Marija

mama ne bi bila boguvdana ne bi bilo Marije in če ne bi bilo Marije, z njenim nastopom ne bi mogli počasti 40. obletnice smrti pisatelja Prežihovega Voranca, ki je pisal o takih veličastnih ženskah in moških postavah, ki ne potrebujejo fraka in grofovskih naslovov, da jih lahko uvrstih med slovensko aristokracijo. 2. potrebuješ žensko, o kateri lahko rečeš »jaz imam pa dobro taščo«. To sem dala na drugo mesto, kajti dobra tašča, ki skrbi za otroke in ki ji otroke lahko tudi zaupaš, je bolj redka kot Zlatorog; Marija pa pravi, »če ne bi imela tako dobre tašče, ne bi mogla plezati«. 3. potrebuješ veliko zaupljivega poguma, 4. znati moraš razlikovati kaj je pot in nikoli ne smeš razmišljati, da boš za svojo pot dobil plačilo 5. prilagoditi se moraš okoliščinam in 6. popolnoma moraš zaupati svojemu sopotniku, v tem primeru možu Andreju, kajti naveza pri njima ni samo simbolična in sedmič... no kaj je sedmič bomo pa izvedeli 20. decembra v knjižnici Prežihovega Voranca, na Tržaški 47. a ob 18. uri, ko se bomo lepo po domače sestali z Marijo Štremfelj, ki bo za dve uri spet pustila Anžeta in Katarino pri drugi babici. Zato, da bomo lahko izvedeli, da je v zaupanju, neustrašnosti, borbenosti in trdem delu skrita moč za tiste tri dragocene besede, ki jih kdaj pa kdaj lahko zašepeta za našo skupno samozavest le kdo med nami »USPELO MI JE«. Takrat so se slišale te tri besede na Mount Everestu. JASNA ŠKRINJAR

Filmsko platno se ne da

Ljubitelji gibljivih kinematografskih sličic so vabljeni na obilo novih, najnovejših pustolovščin.

V januarju vas vabimo na podmorsko pustolovščino v filmu BREZNO. Spektakularni prizori in akcija. Eden najdražjih filmov hollywoodske produkcije.

Za ljubitelje Jamesa Bonda še zadnji hit mode LICENCA ZA UBJANJE. Marsikdo si je film ogledal na piratski videokaseti, ki pa se s filmskim platnom ne da primerjati.

Slavni Sylvester Stallone bo v filmu PODIRALEC pokazal svojo novo borilno večino kot skrbni oče in šampion sveta.

Ljubitelji akcijskih karate filmov bodo imeli svoj praznik v hongkonškem filmu KUNG FU FANTJE. Iz paketa novjših filmov prihaja tudi zelo razgiban akcijski film HISA OB CESTI s Patrickom Swayzejem v glavni vlogi.

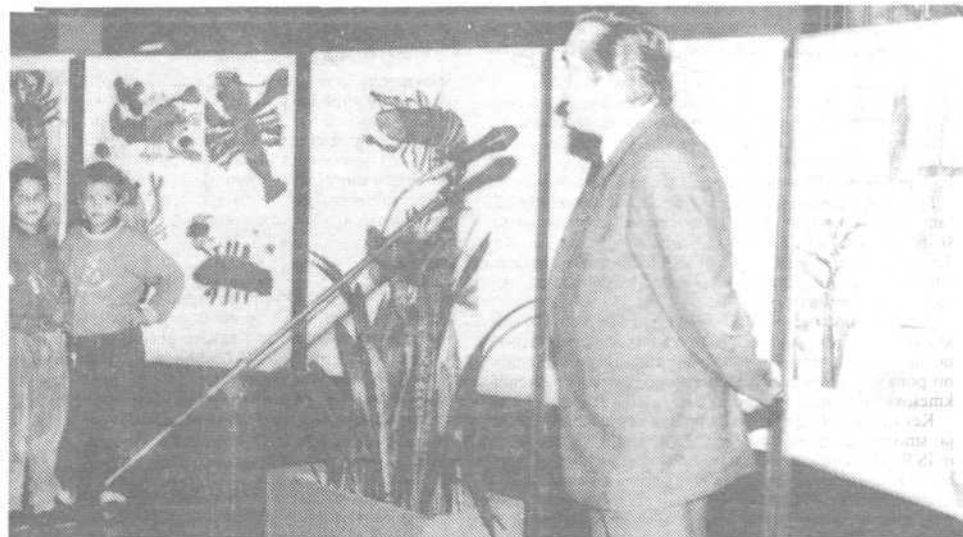
POLICIST POD NADZORSTVOM akcijska krimi- nalka o policijski korupciji v Los Angelesu in duhovita komedija Edia Murphyja HARLEMSKE NOČI.

Čisto na koncu pa še za ljubitelje erotike HOLANDSKE LUTKE.

Opozarjamo, da imajo naši abonenti 50% popust pri obisku naših kinopredstav.

Predstave so vsako soboto in nedeljo ob 16. in 18. uri. Program objavljamo v rubriki KINO v časopisu Dnevnik in Delo.

KINO »SVOBODA«
DOLGI MOST



Ob otvoritvi razstave je spregovoril tudi znani kulturni delavec Jože Hudeček

OTROCI IZ JAPONSKEGA IBARAKIJA SO RAZSTAVLJALI PRI NAS

Dežela vzhajajočega sonca v delih mladih likovnikov

Viški likovni salon v OŠ Marjan Novak-Jovo je dokončno dočkal tudi prve likovne stvaritve iz tujine. Tu je bilo namreč od 12. do 16. novembra na pogled 39 otroških risb iz japonskega mesta Ibarakija, ki naj bi zakoličile kulturno izmenjavo med otroci Ljubljane in tega japonskega mesta (Ibaraki že ima kulturne stike z ameriškim Minneapolisom in kitajskim Anqingom). Posebna zasluga za to (prvo) razstavo gre vsekakor kitarju Alojzu Jerčiču iz Mute, ki že več kot deset let živi na Japonskem, ki je zbral otroške risbe na dveh osnovnih šolah v Ibarakiju (OŠ Choyo in OŠ Tsuda) in jih preko brata Hinka poslal v Slovenijo.

In kaj so nam predstavili japonski otroci? Kaj drugega kot kanček svoje domovine; resnični, pa tudi domišljijski svet, s katerim se srečujejo v svojem okolju, ujet kajpada v kar najpreprostejšo likovno govorico, ki se še ne more spogledovati z vrhunsko akademsko likovno ustvarjalnostjo. Tako smo lahko občudovali zamolklo modre, penče se morske valove Pacifika, pa leseno barko na obrežju, ribe in velikanske rake, obdane z živobarvnim rdečim, modrim pa tudi turkiznim ozadjem. Mestne hiše (nekateri s kandži nad vhodom) so nam razkrivale značilno japonsko arhitekturo z zavitiimi stopničastimi strehami, preprosti pejsaji pa oaze zelenja, ki (še) prepredajo vse bolj prenatrpana japonska mesta. V zrcalni podobi

otrok ob vodi je neznan mladi umetnik morda videl kaj več kot zgolj običajno poigravanje narave; risbo dečkov, ki potrpežljivo čakajo na klopi (narisano s tušem) bi nemara lahko podpisali s »Čakajoči«, ruvajoča se dečka pa morda kar z »Rokoborca«. Tu so bile tudi učenke med poukom, pa tudi nekaj tihožitij. Skupaj, kot rečeno, devetindeset risb, izdelanih največ v običajni akvarelni tehniki in s tušem (nekaj pa je bilo tudi grafik).

Poleg učencev OŠ Marjan Novak-Jovo, ki so prebrali svoje zahvalno pismo vrstnikom v Ibarakiju, pozdravnih besed ravnatelja Frana Malovrha in nastopa mladih flavistik iz Glasbene šole Vič, je ob otvoritvi razstave spregovoril tudi znani kulturni delavec in televizijski novinar Jože Hudeček, (prav tako zaslužen, da je prišlo do razstave), ki je otrokom med drugim dejal:

»... Ibaraki je za Japonce majhno mesto, nekaj takega kot so Domžale za Ljubljano. Ibaraki je mesto majhnih hišic, elektrone, a vendarle ni kot Ljubljana; nima ne gradu, ne inštitutov in tudi ne svoje televizije. Otroci Ibarakija so drugače orientirani in imajo drugačne izkušnje kot vi. Skratka, navajeni so drugačnega življenja, zato je prav, da jih seznanite s svojim pisdom in jim poveste, v kakšnem okolju in kako živite tu...«

BRANKO VRHOVEC

OTVORITEV KUD FRANCE PRŠEREN

Privlačen program

Z letošnjim letom je financiranje KUDa prešlo iz občinske ZKO na mesto Ljubljana. Nadomestni objekt in posodobitev KUDa sta prispevali k izboljšani infrastrukturi opremljenosti (npr. centralno ogrevanje, odzračevanje, nova električna napeljava), tako da so pogoji za izvajalce in obiskovalce prireditve bistveno boljši kot doslej. Dosedanji KUDov program – povprečno 3–4 prireditve tedensko v programski sezoni – so zaradi pomanjkanja programskih finančnih sredstev le deloma predstavljale prireditve v organizaciji oziroma produkciji KUDa, ostali program pa je bil sestavljen bolj ali manj naključno – KUD je bil dostopen tako rekoč vsem izvajalcem in organizatorjem, ki so hoteli v njem izvesti svoj program za najemno ceno, ki pa ni pokrivala niti polovice funkcionalnih stroškov dvorane in potrebnega osebja za izvedbo posameznega večera. Vendar je mogoče reči, da je program na splošno sodil v sfero t. i. alter-kulture. V prihodnjem programskem letu bo KUD nadaljeval z že začrtanim programom – ciklus predavanj Vesela znanost, produkcija in organizacija gostovanj gledaliških predstav in predstav za otroke, razstave, filmske projekcije, glasbeni program... KUD se vse bolj loteva organizacije, in v vedno večji meri tudi produkcije lastnega programa – od prireditve v decembru, na primer, bo le ena takšna, pri kateri bo KUD le odstopil dvorano za prireditve in zagotovil spremljevalne storitve. Skratka, tako rekoč edini element amaterskosti KU-

Da, ki mu še nismo uspeli najti ustrezne rešitve, ostaja neplačanost ljudi, ki v KUDu delajo in ki so zaradi obilice dodatnega dela, ki ga opravljajo zato, da si služijo kruh, že dobodra izčrpani. Tudi temu bo treba narediti konec.

Kljub temu, da manjša infrastrukturna dela še niso povsem končana, je KUD v decembru 1990 začel s programom, da preveri opravljena dela v januarju 1991 dokončno zaključijo rekonstrukcijo ter uradno odpre svoje prostore.

Program za drugo polovico decembra

Razstava slik in fotografij Roberta POORTMANA in zvočnih objektov Maria van HORRIKA iz Eindhovna (Nizozemska) je odprta. (predstava za otroke)

18. 12. ob 21. uri – Gledališče Anne Monro: Sanremo

19. 12. ob 18. uri – Gledališče Anne Monro: Strelšče Cirkusa Kasky (predstava na prostem)

20. uri – Vesela znanost: Andrija Pušić (predavanje o računalniški tehnologiji)

21. 12. ob 21. uri – Gledališče Ane Monro: Variete

22. 12. ob 16. uri – Lutk. Skupina Pesnica: Sloneček Leopold (lutk. predstava za otroke)

23. 12. ob 15.30 – Miroslav Čanak: Nedeljske čarovnije (za odrasle in otroke)

24. 12. 21. uri – Gledališče Anne Monro: Sanremo

25. 12. ob 21. uri – Gledališče Ane Monro: Sanremo

26. 12. ob 21. uri – Koncert STRAW DOGS (Boston, ZDA) in HAPPY HOUR (Berlin, Nemčija) v organizaciji STRIPCORE

27. 12. ob 16. uri, 18. uri, 20. uri – Filmski klub (prva predstava za otroke, naslednje za odrasle)

28. 12. ob 21. uri – Gledališče Ane Monro: Variete

29. 12. ob 16. uri – Mateja Kolečnik: Dedek Mraz (program za otroke)

Srečanje z ustanovitelji KUD-a Marij Kogoj

V nedeljo, 30. oktobra, se je na Turjaku sestalo trideset bivših članov in ustanoviteljev KUD-a Marij Kogoj. Srečanje je bilo za nas mlajše člane KUD-a izredno zanimivo.

Po pripovedovanju je pri postavitvi prvih gledaliških predstav vladala neverjetna zagnanost, saj se je eden od članov za Domna in Desetega brata vozil na vaje iz kar čez dvajset kilometrov oddaljene Ljubljane s kolesom.

Zdaj pa še nekaj o okoliščinah, ki so privedle do ustanovitve KUD Marij Kogoj. Skladatelj Marij Kogoj je vrsto let živel na Gradežu pri Turjaku, od koder je bila njegova žena. Domačini so ga srečevali vsak dan, v njem so videli umetnika, ki je bil zanimiv tudi za preproste ljudi. Umrl je 27. februarja 1956 v Ljubljani. Takratna skupina turjaških mladincev je hotela več, kot so ji nudili le občasni mladinski sestanki. Zbrali so se 13. maja 1956 in prišli do zaključka, da nujno potrebujejo družabno življenje, torej je treba ustanoviti KUD. Za predsednika so predlagali Milana Zelnika, ki je tako postal prvi predsednik KUD-a Turjak. Za tajnika so izvolili Avgusto Jaklič-Zelnik, za blagajnika pa Rafaela Ščurka. Tedaj pa je izza mize vstal predsednik in predlagal, naj se KUD imenuje po skladatelju svetovnega slovesa Mariju Kogoj. Predlog so vsi navdušeno sprejeli.

Tako je KUD Turjak postal KUD Marij Kogoj in v letu 1991 bomo slavili 35-letnico ustanovitve, prav tako pa se bomo tudi spomnili obletnice smrti glasbenega velikana.

KUD Marij Kogoj zato že sedaj vabi vse ustanovitelje KUD-a in ostale ljubitelje kulture 15. maja na grad Turjak na že tradicionalno praznovanje meseca kulture.

ZA KRAJANE VELIKIH LAŠČ IN OKOLIŠKIH KRAJEV

Novo! Novo!

FOTO MOHAR iz Ribnice organizira fotografsko razstavo za potne liste, vozniška dovoljenja in osebne izkaznice. Nudimo vam tudi ostale fotografske usluge: razvijanje filmov, izdelava fotografij, preslikavanje sarih slik, izdelava slik na porcelan za spomenike in drugo. Nudimo vam vse vrste filmov in bliskovne luči. Po želji fotografiramo tudi na domu. Čeimate fotoaparata, ga vam damo mi na posodo, da lahko sami slikate doma.

Slikali bomo v prostorih Krajevne skupnosti Velike Lašče. Začnemo že v sredo 26. 12. 1990 od 15. do 18. ure, vsak petek od 15. do 18. ure in vsako soboto od 8.30 do 12. ure. Če krajani želite kako drugače, povejte na krajevni skupnosti in vašim željam bomo ugodili.

Slike za dokumente bomo izdelali takoj (v 5 minutah) tako vam ne bo treba dvakrat hoditi. Se priporočamo!

Želimo vam vesele BOŽIČNE praznike in SREČNO NOVO LETO 1991!

FOTO MOHAR
Ribnica